

наук АПНУ Україні Алла Богуш говорить у одній із своїх публікацій так: «Діяльнісний аспект передбачає збереження унікальної провідної діяльності в дошкільному віці – гри з її поступовим ускладненням і автентичним переходом до нової складнішої діяльності, навчальної, яка вимагає від дитини довільності усіх психічних процесів» [3].

Отже, до пріоритетних аспектів розвитку особистості дитини дошкільного віку віднесемо соціально-особистісний, морально-етичний, фізичний та художньо-естетичний. Психологічна готовність переходу в наступну соціальну ситуацію розвитку формується саме у творчих процесах, в тому числі в музичних іграх. Це неусвідомлений стан організму, що отримує нові можливості для сприйняття нової діяльності та інформації. Саме психологічна готовність запобігає виникненню кризових явищ.

Список використаних джерел

1. Мудрість віків: вибр. афоризми / упоряд. М. О. Пушкаренко. К. : Богдана, 2009. С. 42.
2. Сухомлинська О. В. Сучасні цінності у вихованні: проблеми, перспективи / В. А. Сухомлинський // *Шлях освіти*, 1996. №1. С. 24.
3. Богуш А. Наступність, перспективність, спадкоємність – складові неперервної освіти // *Дошкільне виховання*, 2001. № 11.
4. Садовенко С. Дитячі літні розваги з використанням українського музично-ігрового фольклору / *Музичний керівник*, 2013. № 7, С. 12.

Омельченко Микола,
викладач Глобинської дитячої школи
мистецтв (м. Глобине)

АНСАМБЛІ ДУХОВИХ МУЗИЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ

***Анотація.** У статті розкрито поняття ансамблю, висвітлено процес роботи над музичним твором на заняттях ансамблю духових інструментів.*

***Ключові слова:** ансамбль, духові інструменти, керівник, педагог.*

Підготовка духовика-музиканта, як соліста, ансамбліста, оркестранта – це складний і тривалий процес, в якому учень знаходить комплексну систему духовних цінностей.

Функціонування у мистецькій школі різноманітних колективів, ансамблів свідчить про активну роботу учнів і викладачів як однієї команди однодумців. Ансамбль – це спільне виконання музичного твору кількома учасниками, або групою інструменталістів, які виступають як єдиний музичний колектив. Для них характерне спільне звучання голосів, інструментів. Ансамблі духових інструментів у педагогічній практиці є важливою формою підвищення виконавської майстерності музикантів. Виконуючи твори класичної та сучасної музики, вони сприяють естетичному вихованню широких мас в усіх країнах. Вони покликані супроводжувати урочистості, державні свята, стройові огляди, виконувати класичні мініатюри, естрадні п'єси, блюзові, джазові, рок-н-рольні композиції.

Ансамблі мідних духових інструментів називають духовими оркестрами. Залежно від кількості виконавців ансамблі розрізняють:

- дует (складається з двох виконавців);
- тріо (складається з трьох виконавців);
- квартет (з чотирьох виконавців);
- квінтет (з п'яти виконавців);
- секстет (з шести виконавців);
- септет (з семи виконавців);
- октет (з восьми виконавців).

Ансамблі дерев'яних духових інструментів представлені флейтою, гобоєм, кларнетом і фаготом, а також трубами і тромбонами. Такі ансамблі виконують найрізноманітнішу музику – від класичної до популярної.

Маршируючими видами ансамблів зазвичай називають невеликі військові оркестри, що виконують більш легку музику.

Джаз-бендом можна називати майже будь-яку групу музикантів, що грають джаз. Проте, якщо до групи входить більше десяти музикантів, вона

називається біг-бендом.

У ході підготовки до занять, керівник повинен розробити план роботи над твором, фіксувати місце, де можна розучувати музичний твір відразу всім ансамблем; відзначати місця, важкі з точки зору мелодичного і гармонічного строю ансамблю; продумати ті педагогічні прийоми, які будуть необхідні для подолання технічних і ансамблевих труднощів. Можливим є те, що для оволодіння технічними труднощами окремих фраз або цілого уривку твору необхідно звернутися до спеціальних вправ, складених з фрагментів твору, який вивчається. Такі підготовчі технічні вправи можуть бути мелодичного, гармонічного, ритмічного порядку. Весь цей арсенал педагогічних прийомів повинен бути добре продуманий. Робота по вивченню окремих партій не повинна проходити ізольовано, без зв'язку з цілим. Оркестранти, розучуючи свою партію, повинні систематично чути всю п'єсу в сукупності всіх партій. Для цього керівник, працюючи над партією, повинен неодноразово програвати всім ансамблем весь твір, знайомлячи виконавців з його музичним змістом. Ансамблі духових інструментів можуть бути різноманітними за підбором інструментів в залежності від кількості виконавців.

Найбільш цікавим за своїми художніми можливостями є квартет духових інструментів в складі: 1 корнет, 1 тенор, 1 валторна або альт, 1 тромбон або бас мі бемоль. Такий ансамбль має значну силу звучання, різноманітність тембрів із широкими технічними можливостями, які мають самі інструменти. Тому в практичній роботі самодіяльних духових оркестрів створення таких квартетів дуже важлива справа. Вони не потребують великої кількості виконавців.

У процесі навчання і репетиційної роботи не всі однаково засвоюють навчальний матеріал. Деякі з музикантів, наприклад, досягнувши чистоти звука, відстають у формуванні технічних навичок і навпаки. Інші відстають в читанні нот тощо. У подібних випадках керівник повинен підходити диференційовано до занять з кожним музикантом, тобто зупинятися

найчастіше саме на тому, що погано або недостатньо ним засвоєно. Партію, яку вивчають, іноді треба продемонструвати особисто керівнику. Його гра допомагає в досягненні чистоти інтонації. На даному етапі керівник повинен передати оркестранту головним чином свої думки, які виникли на основі власного виконавського досвіду, бо іноді одних мовних вказівок недостатньо. Виконавська майстерність керівника надихає фантазію оркестрантів. І чим вона яскравіша, тим легше оркестранту відчувати і зрозуміти твір. На загальних репетиціях керівник вже відшліфовує твір, врівноважує звучність окремих інструментів, домагаючись характеру звучання п'єси в залежності від стилю і наміру композитора. Індивідуальне ж розучування за партіями повинно найкращим чином підготувати виконавців до цього періоду роботи.

Цілком ясно, що для того щоб прищепити необхідні навички концертного виступу, необхідно частіше грати в колі товаришів, привчати себе до публічних виступів.

Тільки систематичне тренування дасть хороші наслідки у роботі над досягненням виконавської майстерності.

Список використаних джерел

1. Григор'єв Г. М. Робота диригента з духовим оркестром : посібник метод. рекомендацій; Голов. упр. культури, мистец. та охорони культ. спадщини України. К., 2004. 213 с.
2. Зуб Г. В. Щодо методів репетиційної роботи з аматорськими інструментальними колективами // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. 2018. Вип. 155. С. 159-163. // URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchdpuP_2018_155_37
3. Мартинова І. В. Соціокультурні передумови формування функційності військових оркестрів в історичному дискурсі. // *Культурологічний альманах*. Вип. 1, 2024. С. 340–346 // URL: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.1.44>